

EDINOST

(Večerno izdanje)

GLASILO POLITIČNEGA DRUŠTVA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO.

Telefon št. 870.

4 nvč.

V edinosti je moč!

„Edinost“

Izhaja dvakrat na dan, razun nedelj in praznikov. Zjutranje izdanje izhaja ob 11. uri, večerno pa ob 7. uri. O ponedeljkih izhaja prvo izdanje ob 1 uri pop.

Naročnina znaša:

Obe izdanji na leto gld. 21.—
Za samo večerno izdanje 12.—
Za pol leta, četrt leta in na mesec razmerno.
Naročnino je plačevati naprej. Na naroče brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Na drobno se prodajajo v Trstu zjutranje številke po 3 nvč., večerne številke po 4 nvč.; ponedeljske popoldanske številke po 2 nvč., Izven Trsta po 1 nvč., več.

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, odpravništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinosti“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Novejše vesti.

Gorica 29. Tu je umrl sodni svetnik Devedak, bivši voditelj preture v Gorici.

Zadar 29. V Trilju je bilo včeraj zopet nekoliko sunkov, od katerih je bil jeden precej močan.

Jasio (v Galiciji) 29. Danes se je zopet vršila razprava radi izgredov proti Židom. Od 6 obtožencev so dobili trije po štiri mesece, dva po 6 tednov in jeden tri tedne težke ječe.

Budimpešta 29. Voditelja socialistov Stefan Bodor in Matej Kantor sta bila obsojena vsaki na dva meseca, ker sta se udeležila izgredov povodom agrarnega gibanja. Na njiju prošnjo za pomilostenje sta dobila iz kabinetne pisarne odgovor, da je ta prošnja odbita.

Petrograd 29. Vojvoda od Abruzzev, ki je po dvanajdnem bivanju v Petrogradu odpotoval na Angleško, nameruje zopet povrniti se v Rusijo v namen prepotovanja Sibirije.

Carigrad 29. Kakor se čuje, je nemška vlada svetovala turski vladi, naj se pokori sklepu admiralov glede prepovedi izkrevanja turških vojakov na Kreti in naj se zadovolji s protestom, da ne bode spopadov.

Kaueja 29. Narodni zbor je dovršil svoja dela, izvolivši si izvršilni odbor 5 rednih členov, kateri odbor naj izdelava pravilnik. Razprave tega odbora se bodo vršile v navzočnosti konzulov.

Madrid 29. Ni oficijelne, ni zasebne vesti ne vedo ničesar o kapitulaciji Manile.

Pariz 29. Poročila s Portorico pravijo, da je položnje Špancev kritično. Število vojaštva je nezadostno in še isto je v tako slabem stanju, da ni pričakovati krepkega odpora proti Amerikanom.

Washington 29. Odgovor Amerike Španski, kakor se je predložil vladi v odločitev, obseza nastopne pogoje za mir: absolutni odstop Portorica, odpoved španskemu nadvladju na Kubi, odstop več malih otokov v bližini Kube in Portorico Zjedinenim državam. Odločitev glede Filipin in drugih otokov je prihranjena nadaljnjim pogajanjem. Kabinet se posvetuje sedaj o tem odgovoru.

Washington 20. Poleg družega zahteva vlada tudi postajo za ogle na Filipin in sicer z zadostno tal, da bode mogla sezidati ameriansko mesto. Morda se taka postaja ustanovi v Manili. Odgovor vlade utegne oditi na Špansko danes popoludne.

Washington 29. Reuterjeva pisarna javlja, da je admiral Cervera posredovanjem francoskega poslanika Cambona poslal v Madrid natanjčno poročilo o bitki pri Santiago de Cuba. O vsebini poročila se ne čuje ničesar.

Po slavlju v Pragi.

IX.

Obrekovalec.

Razni dogodki, ki so se vrstili zaporedoma in katerim smo morali slediti se svojo pozornostjo, ker so aktivne važnosti za naše razmere, so nas prisilili, da smo morali za nekoliko dni odložiti nadaljevanje člankov o slavlju v Pragi.

Danes pa hočemo posvetiti nekoliko razmotrivanj viharju, ki je bil navstal po govoru generala Komarova na banketu novinarjev.

Mi umemo jezo nasprotnikov. Kakor jastrebi so prežali na kakov, in če tudi še tako neznanen dogodek, ki naj bi bil motil harmonijo teh vznesenih dni! Gotovo so računali, da jim prihiti v pomoč stari naš slovanski greh, naše nesoglasje! Pred vsem pa tisto nezaupanje, ki je ležalo do sedaj kakor črna senca med ruskim in poljskim narodom. Poleg tega so računali bržkone, da socialni demokratje posežejo vmes ter da zavedejo češke mase do kake nepremišljenosti.

Vsi ti računi so se izjalovili. Od vsega tega, česar so pričakovali in si želeli naši nasprotniki, se ni zgodilo ničesar: slavnosti slovanstva v Pragi so minole v nekaljeni harmoniji in niti najmanjša senca ni padla na ves ta blešč, na ta velik praznik slovanski. Slavlje v Pragi je vspelo toli sijajno, toli impozantno, da ostane visok mejnik v zgodovini avstrijskega slovanstva. Prijatelj in sovražnik sta soglašala v tem, da praški dnevi ne ostanejo brez posledic v medsebojnem razmerju avstrijskih Slovanov. A čim se med temi poslednjimi spremeni dosedanje razmerje nezaupanja, separatizma in nezložnosti, v razmerje spoznavanja ukupnih koristi, sorodnih kulturnih, narodnih in političkih ciljev, spremeniti se mora neizogibno tudi političko položnje v Avstriji. To treba pomisliti, ako hočemo prav umeti velik in do danes morda še ne zadostno ocenjeni pomen praških slavnosti. Ravno sinoči smo omenili med brzojavnimi vestmi članek »Ruskega vestnika«, ki pravi, da je bil praškim slavnostim politički pomen tolik, da so ga umeli tudi visoki krogi na Dunaju. Prav ima ruski list: po takih krepkih pojavih, po takem preobratu v mišljenju in čuťsvovanju slovanstva, mora nehati nezmisel, da bi Slovani, ki so po številu v večini, še nadalje ostali v kotu kakor podstava nemški hegemoniji.

Ne treba, da smo Slovani jedne misli v vsem in vsakem. Nam avstrijskim Slovanom zadošča, da se naučimo spoznavati ono, kar nas veže, kar ustvarja ukupni interes! Družega ne treba in — privilegovano stališče Nemcev v Avstriji je bilo!

Do takega spoznavanja smo se primaknili v Pragi izdatno. Od todi in izključno od todi ves grozen srd nasprotnikov naših.

Od todi tudi vihar! General Komarov je bil — ako nam je dovoljena ta primera — le vreča, po kateri so mahali, srd njihov pa je vzbujal ves ukupni vspeh praških slavnosti, te ogromne manifestacije ustajajočega se in zbirajočega se slovanstva!

Mili Bože! Saj general Komarov je govoril — ako pomislimo prav — bolj z avstrijskega nego ruskega stališča. Nijedne žal-besede ni bilo v njegovem govoru, ki bi bila obrnena proti nemštvu kakor takemu, proti avstrijskemu pa celo ne. Ako pa je general Komarov govoril o nemškem valovju, katero treba zavrniti tjakaj, od koder je prišlo, treba misliti o tem na tisto nemško ekspazivnost, ki je bila vedno nevarna sosednjim državam; na tisto hlepenje po podjarmljenju družih narodov, ki je izkopal milijonov slov. grobov od Koroškega gori do Poznanja in polabskih pokrajin, na tisti »Drang

nach Osten«, ki si pred našimi očmi postavlja postojanke in si gradi most do Adrije! Ta stara ekspazivnost nemškega življa, ta večna tendencija nemška po širjenju lastne, oziroma po prisvajanju tuje krvi — ta je bila stalna nevarnost za slovanstvo v starih časih in je še danes. Na to nevarnost je opozarjal Komarov z izgledi iz zgodovine Slovanov. A sedaj vprašamo, posebno sklieevaje se na sedanje pangermanske orgije v nemško-avstrijskih pokrajinah: komu je to germansko valovje bolj nevarno, ali Avstriji ali Rusiji?! Le jeden pogled na narodnostne odnošaje v obeh imenovanih državah in le jeden pogled na evropski zemljevid — in odgovor je jasen!! Če se torej zavrne ta nemški val — kakor je želel Komarov — zavrne se ne le na korist slovanstva, ampak tudi na življensko korist monarhije Avstro-Ogerske. Rusija je po svoji narodni jednotnosti, po svoji obsežnosti, po številu svojih stanovnikov, po svojem bogastvu in po trdnosti v zasledovanju postavljenih si ciljev, tako silen jez, da mu pač ni več nevarno velenemško valovje. Režiserji velikonemškega gibanja vedo to in zato ne dajejo več svojemu valovju smeri proti Rusiji, ampak na jug, po poti, na kateri leži naša država!!

Slovanom avstrijskim in pa tej državi je torej v prvi vrsti nevarno tisto valovje, katero je zavračal general Komarov!! Ako je torej pozival Slovane na ukupno in zložno delo za odvrnitev te nevarnosti, pozival jih je na delo v zagotavljanje obstanka države Habsburžanov!

(Zvršetek pride.)

Politični pregled.

K položaju. Madjari so se jeli živo zanimati za avstrijsko krizo; mojstri, kakor so bili vsikdar v izkoriščanju vsake zadrege, v kateri se je slučajno nahajala ta polovica države, se pripravljajo tudi sedaj, da pritisnejo na najviše kroge sebi v korist. To pot hočejo izkoristiti sedanjo hudo krizo v Avstriji tako, da napovedujejo grozno krizo — na Ogerskem. V ta namen si so s spretno razdelili uloge. Vladni krogi ogerski se pogajajo za obnovljenje pogodbe, opozicijski krogi pa grozé; in tako nastaja videz, kakor da vladni krogi ne smejo odnehati, ako nočejo izzvati viharja v javnem menenju Madjarov, ki potrže zadnje niti, ki spajajo Ogersko z Avstrijo. Tako so uprizorili sedaj komedijo, češ: vsled krize v Avstriji je neizogibna kriza tudi na Ogerskem. To naj bi oplahilo merodajne kroge, da bi se isti še bolj naslonili na stran Madjarov: Madjari naj dobe zopet staro pogodbo, v Avstriji pa naj se dvigne zopet v sedlo — židovski liberalizem. Samo na nekaj pozabljajo madjarsko-nemški čifuti, na to namreč, da Slovani od danes niso več Slovani od nekdanj, ter da so se tudi poslednji nekaj naučili v zadnjih časih, za vsako potrebo tudi — obstrukcije.

Mej tem, ko Madjari tako mažejo kolesa svojega stroja, se trudijo nemški poslanci v Avstriji, da slikajo položnje nemštva črno v črno. Človek bi moral misliti, da takih revežev ni pod božjim solncem, kakor so avstrijski Nemci. Tako je trdil včeraj posl. Gross v Iglavi, da Slovani so gospodarji v državi. Čeh Kaizl da je vsemogočen v ministertvu, Nemeč Bärnreither pa le gola dekoracija.

Kar jim je hotel ponuditi grof Thun, to da je bilo skrajno žaljivo za narodno čast. Zaključil pa je dr. Gross z eterum censeo: Nemei ne odnehajo, dokler ne bodo odpravljene jezikovne neredbe.

Ali gospod dr. Gross! Grof Thun je zapričel pogajanja, v katera so privolili tudi Čehi, ravno v ta namen, da bi se ustvarila možnost za odpravo jezikovnih naredeb! Vi Nemei pa zahtevate odpravo, a nočete privoliti v to, da bi prišlo do možnosti za odpravo! Ali je tako postopanje lojalno? Kdor je tako srborit, temu se pač mora goditi — predobro. Naš slovenski kmet bi rekel, da Nemei tepejo Boga po glavi.

Župan imenovan od vlade. Včeraj je bil imenovan županom na Reki upokojeni ministerijalni svetnik Anton Valencich. Imenoval ga je guverner vsled pooblastila, dobljenega od ministerstva. Novi župan bode imel vse dohodke rednega župana. Županovati prične z dnem 1. avgusta in ostane, dokler si občinski zastop ne izbere sam župana, kar se zgodi v teku dveh let. Na Reki je ta ukrep vlade povzročil splošno senzacijo.

Imetniški papir so po sodbi namestništva v Trstu vložene knjižice slovenskih in hrvatskih posojilnic na Primorskem. Stvar je zdaj v teku izpoznavalnih oblastev upravne stroke in čakati nam je izpoznave ministerstva notranjih stvari in, ako potreba, upravnega sodišča.

Opomniti pa moramo na nekatere listine, ki so imetniški papirji, ne da bi dotičniki imeli izrečno koncesijo izdajati jih. Tako je n. pr. vsaka menica, vsaka trgovska nakaznica, vsaka tovarnica (Ladeschein), vsaka skladovnica (Lagerchein, warrant), vsaki konosement pomorskega ladijeplovca, ako se indosira in bianco, imetniški papir, ne da bi bilo treba koncesije za izdavo njegovo.

Zavarovalne družbe za življenje izdajajo police za prinositelja in nimajo izrečnega dopustila za to.

§ 93. združnega zakona od 9. aprila 1873. št. 70. drž. zak. govori pa tudi, da je zadržam (posojilnicam) treba koncesije za »zadolžnice, ki se glase na imetnika«. To pa je popolnoma druga stvar, nego hranilne knjižice. V hranilne knjižice se zapisuje terjatev vložnikova in njemu storjena izplačila. Zadolžnice, glaseče se na imetnika, so listine, ki imajo take, kakor so, krožiti med občinstvom in ostati v prometu, ne da bi se spremenilo na njih kaj drugega, kakor da se odrezujejo obrestni kuponi.

Glede amortizacije posojilničnih hranilnih knjižic in pa imetniških zadolžnic veljajo tudi popolnoma različni predpisi.

Vložne knjižice posojilnic imajo se po odločbi e. kr. najvišjega sodišča od 10. avgusta 1895. št. 9279 amortizovati v šestih mesecih po razglasu umrtvilo začenjajočega izroka, kakor vložne knjižice hranilnic; imetniške zadolžnice imajo za ta obrok dobo enega leta, šestih tednov in treh dni in še posebne pridržke. Menice, ki se imajo plačati imetniku, in drugi trgovski imetniški papirji, amortizujejo se v 45 dneh.

Sploh pa je vse bistvo imetniških zadolžnic in hranilnih knjižic pravno toliko različno, da se prav nič ne bojimo za zmago posojilnic v tem boju, ki ga je začelo tržaško namestništvo.

Domače vesti.

Narodna slavnost v Sežani. Pevsko društvo »Ljubljana« je doposlalo nastopni račun: Dohodki: 1) Dohodek koncerta in preplačila gl. 801-52. 2) Dohodek plesa gold. 81-56. 3) Pevsko društvo »Kolo« v Trstu gl. 10. Ukupno gl. 893-08. Izdatki: 1) Voznina za 52 pevcev, III. razred gl. 164-32. 2) Solist Jos. Pavšek, voznina in plačilo gl. 15. 3) Dva dekoraterja iz Ljubljane za dva dni v Sežani (tudi voznja) gl. 13. 4) »Narodna Tiskarna« za tiskovine gl. 31-10. 5) Veteranska godba v Trstu gl. 140. 6) Godba iz Mavhinj gl. 15. 7) Sežanski gasilec gl. 5. 8) Pripravljalni odbor v Sežani gl. 117-68. 9) Troški pri dekorovanju gl. 9-77. 10) Južna železnica gl. 3-29. 11) Kolka, brzojavke, znamke gl. 5-90. Ukupno gl. 520-06. — Čisti dohodek je znašal torej 373 gl. 2 nč.

Pevsko društvo »Ljubljana« javlja na dalje, da priredi še en koncert za »Narodni dom« v Trstu in sicer v Ljubljani.

V pojasnilo. Ker se je govorilo po Trstu in po okolici, da je »Slovansko pevsko društvo« na slavnosti v Sežani povzročilo neko nesoglasje s tem, da je zahtevalo, da se mora premeniti red nastopanja posamičnih pevskih društev njemu v prilog, naprošeni smo, da izjavimo:

»Slovansko pevsko društvo« je prejelo na dotično svoje priglasenje nastopno pismo od slavnega pevskega društva »Ljubljana«:

»Veselim se od srea Vaše udeležbe in Vam naznanjamo, da se je prijavilo 6 pevskih društev za nastope. Radi razvrstitve o nastopih dogovorimo se vzajemno v Sežani. Samo prosim, da bomo na koncertu vedno v dotiki in da bodo društva naglo zaporedoma nastopala, da bodo kratki presledki.«

Iz tega je razvidno, da »Slovansko pevsko društvo« ni izzvalo nikake spremembe, ampak da je določilo društvo »Ljubljana« samo, da se pevska društva dogovore še le v Sežani o redu, kako bodo nastopala.

Shod krčmarjev in gostilničarjev se je vršil včeraj popoldne ob 3. uri in pol v gostilni Cervo d'oro na Acquedottu. Shoda se je udeležilo 243 gostilničarjev. Pooblastil pa je imela nova stranka 112. Veseli nas, da se je udeležilo tega shoda nad polovico Slovencev. Ako Bog da, bodo oni dobro zastopani v novo predlaganem vodstvu zadruge.

»Slovenke« št. 16 je izišla danes ter prinaša sledečo vsebino: »Narodna«, pesem. »Spomini«, pesem. »Mstinski močerad« (dalje), povest. »Biser in morje«, pesem. »Kako je to?« »Iz pozij H. Heine-ja«, pesem. »Hudi grad« (dalje), povest. »Mlada ljubezen«, pesem. »Spomini«. »Iz vsakdanjosti«, pesem. Književnost in umetnost. Razno. Doma.

Šlo za ognjlo. O priliki namestnikovega potovanja po šoški dolini je neki narodni gospod v Kanalu razobesil na svojo hišo zastavo goriškega mesta. To je storil gotovo v svoji nezavednosti. Proti temu so pravi rodoljubi kanalski reagovali in mož je moral potegniti svojo zastavo, uprav tako in radi tega, ker so morali umakniti v Gorici slovensko zastavo s »Šolskega Doma«! To je goriškega »Corriera« zbudilo tako, da je bruhal ves svoj žolč na zavedne Kanale. Bruhal je, ali sreča je ta, da taka nesnaga ne more doseči slovenskega rodoljubja. Kanaleem pa vso čast!

»Slovansko pevsko društvo v Trstu« vabi na veselico, ki jo priredi v nedeljo dne 7. avgusta 1898. ob 5. uri popoldne o priliki društvenega izleta v Divačo na dvorišču gosp. Magajne na trgu v Divači. Vspored priobčimo prihodnjč.

Koncert v dobrodelen namen. V Rojanu se je ustanovil poseben odbor za prireditev koncerta s petjem in tamburanjem v gostilni gospoda Trevena v Rojanu. Koncert se priredi dne 14. avgusta. Vspored koncerta in druge podrobnosti se priobčijo pozneje.

Pevsko društvo »Kolo« v Trstu priredi dne 7. avgusta 1898. koncert na vrtu slovenske šole pri sv. Jakobu (ulica Giuliani št. 28). Vspored priobčimo prihodnjč.

Pevsko društvo »Skala« v sv. Križu priredi dne 7. avgusta t. l. veliko veselico s plesom na dvorišču g. Iv. Košute h. št. 49 z sledečim vspeedom: 1. Pozdrav predsednika, g. I. Kr. Košuta. 2. Godba. 3. Hr. Hr. Volarič: »Vesela družba«, mešan zbor. 4. Godba. 5. »Dijaška«, možki zbor z samosplovom tenorjev. 6. Godba. 7. »Golobica«, samospjev soprana (poje gđ. Marica Florenin) spremljevanjem godbe. 8. Godba. 9. Iv. Bole: »Skala«, mešani zbor. 10. Godba. 11. Iv. Bole: »Himna« v proslavo 50-letnice vladanja Nj. Vel. cesarja Frana Josipa I., mešani zbor samosplovom baritona in spremljevanjem godbe (novo). 12. Godba. 13. I. B. »Nezvesta ljubezen«, veseloigra. 14. Ples in svobodna zabava. Začetek veselice točno ob 5. uri pop. Na veselici in k plesu bode svirala narodna domača godba. Vstopnina na veselico 30 nč. za osebo. Sedeži I. vrste 20 nč., II. vrste 10 nč. — V slučaju slabega vremena se veselica odnese na prihodnjo nedeljo. Na obilno udeležbo uljudno vabi Odbor.

Služica iz Istre. Kako se signoria čuti jo gospodarja Istre, kako duše sleherni svobodni dihi, kako šikanujejo vsakogar, kdor jim ni na uslogo — o tem tiranizmu laške gospode priča tudi nastopna dogodbia.

Domačinom v Miljah je jelo presedati tisto gospodarstvo laško po občinah, katero je morala slednjč tudi poreška »Istria« ožigosati po zaslugi. V občini Miljski so gospodarili vedno koperski velmožni gospodje, gospodarili tako, da so bili domačini do grla siti takega gospodarstva. Sklenili so torej — kolikor jih je zavednih — da se na občinskih volitvah, združeni v slovenskimi volilei okolice, upro v ta namen, da se osvobodijo iz jarma. In stvari so stale pred volitvami tako, da sta bila zagotovljena zmaga stranki poštenih domačinov in poraz koperske gospode. Ali — kakor smo povdarjali ravno te dni —, ker so na vsaki volitvi korupeija in nasilstvo v najlepšem evetju, prodrla je stranka domačinov le v jednom razredu, stranka Koperčanov pa v dveh.

Po tem nepričakovanem izidu volitev so si mislili domačini: dobro, pa storimo tudi mi tako, kakor dela laška stranka povsodi, kjer je prišla v manjšino v občinskem zastopu: jela so tirati politiko abstinence. Desetorica izvoljenih dosledno noče priti na volitev župana in tako občina Miljska še danes nima svojega glavarja. V taboru koperske gospode strašna jeza! »Piccolo«, in kar je slične novinarske golazni, obsipljejo rečeno desetorico z izdajicami.

Nedavno temu je bil občinski zastop zopet sklican za volitev župana. One desetorice zopet ni bilo. V tej desetorici je tudi neki učitelj — Italijan. In ravno ta je moral občutiti trdo pest italijansko-koperskega — svobodoljubja! Neki mogočni gospod iz Kopra je priletel iz zbornice naravnost v šolo ter je zahteval od dotičnega učitelja, naj takoj ostavi pouk ter naj gre volit župana.

Učitelj pa se je pokazal moža in je zavrnil koperskega oblastneža najodločneje, da njega ne more siliti nikdo, da on vrši tu svojo dolžnost in da ne gre nikamor.

Gorjé njemu, nakopal si je jezo laških hegemonov. In to jezo mora občutiti — kakor čujemo iz Istre — vse laško učiteljstvo.

Sedaj pa moramo zabeležiti tu še jeden nadaljnji dogodek. Ne da bi hoteli reči tako ali tako, ne da bi hoteli trditi, da je to, kar hočemo povedati sedaj, v zvezi z onim nastopom mej koperskim oblastnežem in miljskim učiteljem, moramo vendar zabeležiti tu dejstvo, da je okrajni šolski svet v Kopru koj na to uvel disciplinarno preiskavo proti miljskemu učitelju!

Zabeležili smo. Ničesar nismo hoteli reči, ampak prepuščamo vsakomur, da si misli kar hoče o postopanju koperskega oblastneža in o — disciplinarni preiskavi okrajnega šolskega sveta v Kopru!

To pa menda vendar smemo: Živela svoboda po Istri, kakoršna se je razvila pod visoko zaščito laške gospode!

Čast mu! Iz Hrušice, nam pišejo: Vsa čast kmetu Juriju Mezgecu iz Hrušice! V izgled naj bo mnogim neodločnežem iz vrste tako imenovane inteligence. Sam, ne da bi koga prašal za svet, zavrnil je italijanski plačilni nalog in prejel je sledeči odlok:

Gospod Jurij Mezgec pok. Blaža iz Hrušice (Kovčice), 22.

Plačilni nalog B 833/97, katerega niste hoteli sprejeti, ker je bil pisan v italijanskem jeziku, se Vam z nova dostavlja z opombo, da je italijanski jezik v tem slučaju popolnem na svojem mestu, ker je tukajuradno vsled notranjega poslovnika merodajem jezik, v katerem se je vršila zapuščinska obravnava, in to je bil v predležečem slučaju italijanski.

V toliko se Vam rado ugodi, da se Vam dostavi slovenski prevod, ali zopet z opombo, da teče dolžnost za plačo odmerjene pristojbine od dneva prve dostave v italijanskem jeziku, tako tudi obrok za utok in druga pravna sredstva proti odmerjatvi.

Proti temu odloku Vam je sloboden utok tekom 30 dnij po vročitvi pristojbinskem uradu v Trstu. (Prilogi sledijo pod).

C. kr. urad za odmero pristojbin Trst, dne 2. aprila 1898.

Vprašanje pa je: Kako se je mogla vršiti razprava v italijanskem jeziku, ko vendar Jurij Mezgec nikdar ne govori drugače nego slovenski?!

Na to vprašanje naj bi odgovoril g. dr. Cristofletti, bivši sodnik v Podgradu!

Sploh se nam godi mnogokrat krivica baš na zapuščinah, ker se precej s prva v **uradnih** zapisnikih prezira naš jezik in se potem drugi uradi sklicujejo na to uradno nepravilnost!!

Vsakako pa čast takemu kmetu!

Ljubljanski prvaki, ki se kavsajo v »Slov. Nar.« in »Sl. listu«, bili bi Slovencem mnogo koristili, da bi takih osebnih stvari ne bili spravljali v javnost, ker so tako samo oslabili učinek zbora slovenskih juristov dne 16. julija. Ne pobijajte se, ampak delajte vsak v svojem krogu. Zato bo narod hvaležen, za prepričanje pa ne. Tako nam piše namreč rodoljub z Štajerskega.

XIII. redna velika skupščina družbe sv. Cirila in Metoda bude letos v Ribnici v četrtek, dne 11. avgusta 1898. leta. Vspored: I. Sv. maša ob polu 10. uri v dekanjski cerkvi II. Zborovanje ob polu 11. uri v hotelu g. Antona Arko. 1. Prvomestnikov nagovor. 2. Tajnikovo poročilo. 3. Blagajnikovo poročilo. 4. Nadzorništva poročilo. 5. Volitev jedne tretjine družbinoga vodstva. Po pravih izstopijo letos naslednji udje družbinoga vodstva: 1 dr. Dragotin vitez Bleiweis-Trsteniški. 2. dr. Ivan Dečko. 3. Gregor Einspieler. 4. Anton Žlogar. 6. Volitev nadzorništva (5 členov). 7. Volitev razsodništva (5 členov).

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda. Ljubljana, 26. julija 1898.

Prvomestnik:

Podpredsednik:

Tomo Zupan.

Luka Svetec.

Ladija potopila. V sredo zvečer ob 11. uri je ladija »Teofilo«, naložena ogljem, odplula proti Benetkam. Na ladiji je bilo razun poveljnika še pet mož. Proti 3. uri zjutraj so se pojavili močni valovi, ki so z levi strani pluli veliko vode v ladijo, vsled česar se je začela ladija močno nagibati na levo stran. Poveljnik je dal hitro spustiti v morje ladijco, katero so imeli na brodu in komaj so vsi vstopili vanjo, se je brod preveznil in zginil v morju. Z velikim trudom se je posrečilo mornarjem, da so priveslali do lazareta. Pomorska oblast je odposlala jeden parnik na ogled, je-li bode mogoče rešiti potopljeni brod. Treba bode posebnih priprav za dvignjenje iz vode.

Poskus samomora ali nesreča? Včeraj ob 7. uri zvečer je padla 22-letna Marija Valenčič skozi okno prvega nadstropja v ulici San Filippo št. 7. Poškodovana se ni nič. Ne ve se gotovo, jeli bil ta poskus samomora ali pa nesreča.

Umril na potu v bolnišnico. Včeraj zjutraj so hoteli sprovesti v bolnišnico 56-letnega Josipa Bertoka iz Kadina hšt. 71. Mejpotoma se mu je stanje shujšalo tako, da je umrl že na potu. Truplo je bilo sprovedeno v kapelico pri sv. Justu.

Polletjske vesti. 17-letni Irinio D. iz Trsta je pahnil predvčerajšnjem 13-letnega Josipa A. na cesti v Kjadinu tako nesrečno, da je ta padel in si zlomil roko. O ta tržaška mladina! — Nocoj o polnoči je bil aretiran v starem mestu 15-letni Herman Perić z Reke, ker je bil brez sredstev in stanovanja. Prišel je peš malo prej z Reke. — V Skednju sta bila aretirana včeraj mlad eigan in eiganka, ker je bilo videti, da nimata dobrih namenov.

Loterijske številke izžrebane dne 30. t. m.:
Trst 14, 33, 85, 23, 17.
Lina 17, 86, 48, 23, 36.
Bozen 33, 58, 75, 25, 69.

Koledar.

Danes v soboto 30. julija: Abdon in Senen, m.
Jutri v nedeljo 31. julija: 6. pob. Ignacij (Ognjeslav) Loj.
Solčni: Luna:
Izhod ob 4. uri 18 min. Izhod ob 6. uri 10 min.
Zahod „ 7. „ 53 „ Zahod „ 12. „ 17 „
Ta je 31. teden. Danes je 210. dan tega leta, imamo torej še 155 dni.

Kuba.

Spisal D. L. Selski.
(Dalje.)

Načelnik otoku je španski guvernér s skoro absolutno oblastjo. Po uporu 1868—1878. se je dovolilo prebivalcem nekaj več pravic v lokalnih stvareh, 1884. se je uvela španska uprava. Otok se deli na dva dela: na zapad in vzhod, ki imata skupaj 6 provincij: Habana, Matanzas, Pinar del Rio, Puerto Principe, Santa Clara in Santiago de Cuba, ki se imenujejo tako po glavnih mestih. V cerkvenem oziru se deli Kuba na dve nadškofiji: Habano in Santiago de Cuba; vojaška oblast pa si jo je razdelila na tri dele: na zapadni, srednji in vzhodni departement.

Najvažnejše in največje mesto Kube in Zapadne Indije je Habana (prav za prav San Cristobal de la Habana), ki šteje nad 200.000 prebivalcev ter je jedno izmed prvih tržišč na svetu. Krasno in jako dobro je habansko pristanišče, v katerem ima prostora več nego 1000 ladij. Vhod, na najožjem kraju le 360 m. širok, je jako trdno in izvrstno zavarovan s trdjavami. Habana je sedež guvernerja in drugih svetnih ter duhovskih oblastev, ima dominikansko vseučilišče, 4 gledališča, več nego 100 tovarnen za cigare itd. Tu je križišče železnice, od tu je zveza po kablju z Florido, Veracrucem, Jamaiko in Haiti.

Za Habano je največje mesto Santiago de Cuba z 60.000 prebivalci, potem Matanzas (56.000 preb.); druga važnejša mesta so še: Cienfugos (41.000 preb.), Puerto Principe (41.000 preb.), Manzanillo (35.000 preb.), Villa Santa Clara (33.000 preb.) in Holguin (32.000 preb.)

Uprava je sila slaba, uradništvo je slabo plačano, zato pa tudi nezanesljivo, nevestno, ter se daje podkupovati in skuša sploh na razne načine, da bi obogatelo. Vsakdo skrbi le za svoj žep, za občeno blagostanje se ne meni. Do leta 1869. je bila le katoliška vera zakonito dovoljena, v novejšem času pa so konfiskovali ves cerkveni imetek, duhovščino naredili za državne uradnike ter dovolili i drugim veroizpovedanjem, da si ustanovljajo svoje cerkvene občine.

Šolstvo je na nizki stopinji, število analfabetov je veliko. Občila ali komunikacijska sredstva so nedostatna in zanemarjena. V vzhodno-zahodni smeri je sploh težko graditi ceste in železnice vsled deročih hudournikov; zlasti v vzhodni polovici, kjer je še narava na mnogih krajih čisto divja, zato pa varno zavetišče in skrivališče upornikom. Težave delajo tudi močvirja, posebno ob obrežju. Železnice obsegajo dolžino 1731 km., prva proga iz Habane do Guanajay se je zgradila l. 1837.; telegrafi so imeli l. 1890. dolgost 3548 km., v 167 uradih so oddali 462.925 brzojavk. Iz proračuna za leto 1892—1893. posnemamo, da so znašali dohodki 21,946.356 pesos, troški pa 21,588.842 pesos.

Iz tega pa še ne smemo sklepati na veliko blagostanje. Od dohodkov požirajo polovico dolgovi, vojaštvo pa, z čegar pomočjo vzdržujejo Španci gospodstvo, skoro 1/3. In kaj so prav za prav ti dohodki? Nič drugega, nego neznosni davki, ktere iztirjujejo brezobzirno, da se morajo ubogi ljudje zadolževati, ker s tem, kar dobivajo za izvoz sladkorja in tobaka, ne morejo plačevati davkov in si kupovati potrebščin za življenje, kakor moke, mesa itd.

Ako si hočemo pridobiti jasno sodbo o kubanskih razmerah ter o vzrokih, ki so provzročili mnogokratne, večletne krvave upore in tudi sedanjo špansko-ameriško vojno, tedaj moramo zasledovati zgodovinski razvoj teh razmer od odkritja Kube pa do današnjih dni. (Pride še.)

Zadnje vesti.

Dunaj 30. »Wiener Zeitung« poroča, da je Njegovo Veličanstvo podelilo namestniku primorskemu, grofu Leopoldu Goëssu, dostojanstvo tajnega svetnika.

Dunaj 30. Bolezen nadvojvodinje Marije Antonije napreduje. Nekoliko dni že bolnica ne užive ničesar. Žila bije dobro.

Dunaj 30. Državni poslanec, kanonik dr. Grobelski je odložil svoj mandat.

Praga 30. Na poštнем uradu v Josipovem je zmanjkal omot z 18000 gld.

Budimpešta 30. »Magyar orszag« poroča, da se je izjavil neki odličnjak vladne stranke, da se na Ogerskem pripravlja težka politiška kriza, kakoršne ni bilo več po letu 1867. Ogerska da ne more ostati v zvezi z Avstrijo, ako ni vladana konstitueijnelno. Ker pa vladar noče, da bi prišlo do sprememb v vodstvu vnanjih stvari, vojske in ukupnih finane, ni izključeno, da se tudi na Ogerskem suspendira ustava, da se tako ustvari enakost odnošajev. To bi seveda provzročilo hudo krizo. Odličnjak se je spominjal besed barona Banffy-ja v liberalnem klubu: »Ako odstopim jaz, bode to zadnje konstitueijnelno ministerstvo na Ogerskem.«

New-York 30. Mesto Ponce na Portorico se je udalo Amerikanom.

Washington 29. Ministerski svet je določil nastopne pogoje: Suvereniteta Španske mora se nehati v zapadno-indijskem vodovju. Dolgove Kube in Portorico ne vsprejmejo Zjedinjene države; trgovinske pogodbe med Kubo in Portorico in drugimi deli Španske se uničijo, ker je sklenil ministerski svet, da se ne pripoznajo.

Washington 29. Kabinet je sklenil nastopne mirovne pogodbe: odstop otoka Portorico, priznanje nezavisnosti Kube, prepuščenje jednega Ladrinskih otokov ter najmanje jedne postaje za oglje na Filipinih. Odgovor Zjedinjenih držav ne govori ničesar o vojni odškodnini. Premirje se ne sklene. Vprašanje Filipin reši najbrže mešana špansko-amerikanska komisija. Kabinet se je izrekel soglasno proti prisvojenju Filipin.

Kašelj, hripavost in prsni katar

ublažuje in zdravi

„planinski zeliščni sok“

iz »Deželne lekarne pri Mariji Pomagaj« M. Leusteka v Ljubljani.

Cena 1 steklenice 50 novč. Razpošilja se z obratno pošto najmanj 2 steklenici. II

Emeri

so posode za hišo, hlev, vrt, polje, vinograd, delavnico, tovarno, ladjo i. t. d. — namesto škafov, brentačev, vrčev, putrhov i. t. d.

So zmiraj pripravljene za rabo, so trdne, trajajoče, lične, lahke in bolj pripravne za vsako delo nego druge posode.

Dobivajo se na debelo in na drobno v delavnici tvrdke

Schivitz & Comp. v Trstu,

v ulici Commerciale (trgovinska ulica) št. 11 in na deželi. Prospekte z ceniki se razdaja in pošilja radovoljno brez troškov.

Tržaška posojilnica in hranilnica,

registrovana zadruga z omejenim poroštvom,

v ulici Molino piccolo št. 1

se preseli meseca septembra v nove prostore ulice S. Francesco št. 2, I. nad.

(Slovanska čitalnica).

Hranilne uloge se sprejemajo od vsakega, če tudi ni ud zadruga in se obrestujejo po 4%. Rentni davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam.

Posojila dajejo se samo zadržnikom in sicer na vknjižbo po 5 1/2%, na menjico po 6%, na zastave po 5 1/2%.

Uradne ure so: od 9—12 dopoldne in od 3—5 popoldne; ob nedeljah in praznikih od 10—12 dopoldne.

Izplačuje se: vsaki ponedeljek od 10—12 dopoldne in vsaki četrtek od 3—4 popoldne.

Poštno hranilnični račun 816.004.

Javna zahvala.

Gospodu Franu Wilhelmu, lekarnarju, Neunkirchen, Spodnje Avstrijsko.

Da stopam v javnost, je le radi tega, ker se čutim dolžno izreči gospodu Wilhelmu, lekarnarju v Neunkirchen, najsrčnejšo zahvalo za učinek, katerega mi je napravil njega Wilhelmov čaj pri mojih revmatičnih bolečinah, in da opozorim na ta čaj vse one, ki trpijo na tem grozovitem zlu.

Nemogoče mi je naslikati bolečine, ktere sem trpela skozi cela 3 leta o vsaki vremenski spremembi in katerih se nisem mogla oprostiti ne z uporabo zdravnih sredstev, ne z uporabo žvepljenih kopelji v Baden-u pri Dunaju. Cele noči premetavala sem se po postelji, tek se je vidno krečl, izgledala sem žalostno in moči so pojemale.

Po 4 tedenski uporabi Wilhelmovega čaja oproščena sem bila bolečin in sem že sedaj, dasiravno ne pijem čaja že 6 tednov, in telesni stan se je pobiljšal. Prepričana sem, da vsaki, ki se zateče o slični bolezni do tega čaja, blagoslovjal bode izumitelja istega, gosp. Frana Wilhelm-a.

S posebnim visokim spoštovanjem II grofica Butschin-Streitfeld, soproga podpolkovnika.

Pomada Phönix.

Odlikovana na razstavi za zdravljenje in potrebo bolnikov v Stuttgart-u l. 1890., priznana od zdravnikov in s tisočih zahvalnih pism.

Jedino obstoječe, rečno in neškodljivo sredstvo, za dosego lepih lasi pri damah in gospodih, odstranjuje takoj izpadanje las in prhljaj; ter vzgaja pri jako mladih gospodih močne brke.

Garantira se za vspeh in neškodljivost. Lonček 80 nč., po pošti ali povzetju 90 nč.

Hoppe K., Dunaj, I. Wipplingerstrasse 14

AITE & ZADNIK
V TRSTU,
via Nuova, vogel via S. Lazzaro 8.

TRGOVINA
TKANIN IN MODE.

Velika zaloga
moških in ženskih stof za vse letne sezone.

Velik izbor
plaht, zagrinjal ter vsakovrstnega perila.

Zaloga drobnarije za šivilje, krojače in
kitničarke. — Veliki izbor perkala in satina
v najnovjšem risanju.

Sprejemajo se naročila moških oblek in
perila po meri.

CENE NIZKE.
Za mnogobrojni obisk se priporočata udana
AITE & ZADNIK.

Svoji k svojim!

Slovenke! V ulici Stadion 20 je pekarija-prodajalnica, ka-
tera ima na prodaj vsako uro od 5. zjutraj do 10. zvečer
sveži kruh po navadni ceni. Razprodajalcem, krčmarjem, go-
stiličarjem in odjemalcem na debelo postreže se točno z
odbitkom. Blago se donaja tudi na dom! Drži vsakovrstne
moke za domače in fino pecivo, paštete, pristno-domače
maslo, kranjske klobase, ciper, marsala, malaga in tamarin-
dovec na drobno in debelo. Sprejema v peko, kar kdo želi!
Priporoča se osobito slovenskim materam za pogosto obisko-
vanje, udani **Jakob Ferhavo**, lastnik.

Z močno verižico samo
gld. 5.50

Urarjem in zasebnikom, ki rabijo
dobre ure, naznanja-
mo, da smo samo mi prevzeli razprodajo
novozmujenih jubilejskih

Goldin-Remontoir ur
z izvrstnim poplavljanjem precizijskim
reform-strojem.

Vsled krasnega in elegantnega izdelka se
te ure z dvojnimi pokrovi ne dajo raz-
ločiti od pristnih zlatih ur celo od večja-
kov. Krasno izdelani pokrovi ostanejo
absolutno nespremenjeni. Jamči se pisмено
3-letni tek.

Cena komadu z elegantno veri-
žico iz goldina samo gld. 5.50

K vsake uri skatljica iz usnja zastoj.
Dobiva se jedino od centralne zaloge.

Antona Rix & brata
Dunaj II. Praterstrasse 16.

Razposiljanje proti povzetju — Ako ne ugajajo, se denar vrne.

Te goldin ure so origina-
len avstrijski fabrikat,
enako dobro klobče kakor
zlate ure
v vrednosti od
100 do 150 goldinarjev
in bodo razstavljene
v jubilejski razstavi.

Vsaka ura nosi
to varstvo, znamko

MEDAILLE D'OR
BRUSSEL 1877

Hôtel Evropa
Piazza della Caserma.
Zračen vrt z lopo in brez lope.

Izborna kuhinja nemška in italijanska, pivo iz
Plzenske pivovarne, izvrstna vina iz lastne kleti.
Telefon št. 23.

ALOJZI LOHR, lastnik.

Odlikovan
**fotografski
atelier!**

ESPOSIZIONE
ARTISTICA
GORIZIA
1894

Acquedotto h. št. 25.

Usojam si naznaniti sl. občinstvu, da
sem na Acquedottu št. 25 odprl svojo
filjalko. Atelier je urejen moderno in pre-
skrbljen aparati najnovejšega sistema. Foto-
grafije v vsaki obliki do naravne velikosti
na papirje vsake vrste: celoidin, albumin,
platin itd. itd. Izdelovanje natančno, dovr-
šeno. Cene ktolikor sploh možno nizke. Po-
sebno se priporočam v izdelovanje skupin
rodbinskih in drugih; reprodukcij po vsaki,
tudi že obledeli fotografiji, oljnatih slik, a-
kvarelov; fotografij v naravnih barvah. —
Kdor se hoče prepričati, naj blagovoli osebno
obiskati moj atelier in si ogledati tam izlo-
žene slike! Atelier je na Acquedottu št. 25.

Anton Jerkič,
odlikovan fotografski atelier.
V Gorici: V Trstu:
na Travniku 11. na Acquedottu 25.

Jakob Klemenc,
zaloga manufakturnega blaga

v Trstu, ulica sv. Antona št. 1.
priporoča častitim svojim odjemalcem svojo proda-
alnico, preskrbljeno z vsemi manufakturnimi
predmeti, zvezano s krojačnico za gospode.

Sokoiska obleka komp I
gld. 23.—
Havelok nepremočljiv
od 10 do 16 gld.

Velik izbor
suknena in bombažna
blaga za moške obleke,
sraje iz žide, volne,
lawn - tennis, platna
itd., zapustnice, ovrta-
nikov, perila za moške,
ovratne v vseh barvah
in formah, nogovje,
rut, jopje vseh vrst
posebno za tauriste in
kolesarje, modnih
predmetov, rokovic iz
nitij in kože, dežnikov
in solučnikov.

Povodom svečanosti jubileja Njegovega Veličanstva
velik izbor narodnih in avstr. zastav, transparentov
z avstrijskim orlom
po najnižjih cenah.

Na zahtevanje pošiljajo se uzorci vseh vrst z dotičnimi ce-
nami, poštnine prosto.

Pomladansko zdravljenje.

ZDRAVLJENJE KRVI
Čaj „Tisočerni cvet“ (Milleflori).

Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti onim slučajem,
če peče v želodcu, kakor proti slabemu prebavljan-
ju in hemoroidam. — Jeden omot za ozdravljenje
stane 50 nvč. ter se dobiva v odlikovani lekarni
PRAXMARER „Ai due Mori“ v TRSTU, veliki trg.

Tudi za 55 nvč. v markah dopošlje se franko.

Vse stroje za poljedelstvo in vinogradstvo.
CENE ZNOVA ZNIŽANE.

Stiskalnice za grozdje, diferencijalna sestava. Ta sestava
stiskalnice ima največo pritiskujočo moč izmed vseh drugih,
kakoršnihkoli stiskalnic.

Stiskalnice za masline, hidravličke sti-
skalnice, brizgaljke proti peronospori Ver-
morelove sestave.

Te moje brizgaljke so znane kakor najboljše ter naj-
ceneje; avtomatične brizgaljke, tlačilnice s pripravo za tla-
čiti jagode, stiskalnice za seno, triere i. t. d. v najboljšem
proizvodu.

Ig. Heller, Dunaj
II, Praterstrasse.
Iščem zastopnikov! — Čuvati se je ponarejanj!

Le 50 nvč. za 3 žrebanja | Predzadnji teden!

Glavni dobitek 1krat 100.000 Kron in 3krat 25.000 Kron
v gotovini z odbitkom 20%.

Srečke jubilejne razstave
po 50 nvč.

Žrebanje: 6. avgusta 1898.
Žrebanje: 15. septembra 1898.
Žrebanje: 22. oktobra 1898.

Priporočajo: Gius. Bolaffio, Il Mercurio Triestino, Mandl & C., Enr. Schiffmann, Ales. Levi, Ign. Neumann, M. Nigris, G. Zoldan.

Carl Greinitz Neffen,
Na Corsu št. 33. podružnica Trst. Piazza della Legna 2.

Železo in razno železno blago na drobno in na debelo.

Priporočajo svojo dobro sortirano zalogo
predmetov za stavbarstvo,
traverze, zaklepe, železo za kovače in façon, stare železnične šine, držaje
in ograje, vodnjake, pumpe, železne cevi in take iz vlitega železa,
vse tehnične predmete, popolne naprave kopelji in stranišč,
peči in štedilna ognjišča,
kuhinjsko, namizno in hišno opravo, železne mēble in pred ognjem varne blagajne,
nagrobne križe in obgrobnje ograje, orodja za vsako obrt.

OLJA

Zaloga na debelo in na drobno.
Pošiljatve le od 5 lit. naprej.

CENE:

OLJE jedilno fino	Liter nvč.	28
„ „ finejše	„	32
„ oljkino	„	36
„ „ fino	„	40
„ namizno	„	44
„ „ finejše	„	48
„ „ Extra	„	52, 56
„ „ Specjalit.	„	64, 72

OLJA za cerkvene svetiljke v vrčih orig. od lit.
15, 20, 25 po zmernih cenah. Pošiljatve na debelo
namreč za razprodajalce, so da se ni bati nikake
konkurence.
Za Trst in okolico prosto na dom, pustivši vrč
na posodo.

ANTON SIRCA
Trst, Via Aquedotto št. 9.

Alojzij Progar, akademični podobar
v Celovcu,
(Atelier v Benediktinskem samostanu),

izdeluje po svojerocnih načrtih, osnutkih in modilih:
oltarje, tabernakelne, prižnice, krstilnike ter
vsakovrstne cerkvene podobe od lesa in marmorja,
katere reči tudi zajedno poslikuje in pozlačuje. Takisto
izgotavlja portrete po živih uzorih, nagrobne spo-
menke s posamičnimi kipi ali z umetno sestavlje-
nimi skupinami in vzvišeninami od preprostega kamna
do dragocenega kararskega marmorja in to povsem
vestno, pošteno in pristno.